

MAGYAR KURIÉR

Bétsből, Kedden, December' 21-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Parlamentumi vetehedések: — Lord Lansdown azon jóvállását, hogy meg kell a' nemzet' állapotját, nevezetesen a' manufaktúrás kerületekben folyó lármázásoknak okaira nézve, vizgáltatni, melyet ő Nov. 30-dikán a' felső ház' elejébe terjesztett, ily szovakkal támosztgat'a: Nem elég úgy mond tsak annyit mondani, hogy itt vágy amott lázszasztó mesterkedések 's mozgások történtek; fel kell ezeknek az okát keresni; meg kell vizgálni, miért olvassa a' nép ily örömet a' lázszasztó és oltó irásokat? miért nem bizik Magistratusaihoz? Ugy látszik, hogy erre ötet az inségek kényszerítik; minthogy a' magokat jobbanbíró szántóvető kerületekben a' Radikalizmusnak nincsen ily nagy kelete. Nem jó lenne - é tehát az inségek enyhítésén iparkodnunk, 's az élelemre elkerülhetlenül megkivántató tárgyak' taksáját milyenné lett már ma a' théa is, alább szállítanunk? Osztán miért engedték-meg Ministereink két 's három esztendőök alatt ily sok motskolódó irásoknak büntetlenül lett kiadattatását, holott a' fennálló nyomtatási szabadság' törvényeinek használása által meggátolhatták volna.“ — Marquis Wellesley: „Ezen jóvállás nem ezen időbe való; a' Ministerek nem a' nép ellen akarják az ajánlott öt eszközöket fordítani, hanem a' revolúzióon dolgozó koborlók ellen.“ — Grenville: „A' revolúziós lelket nem a' mosta-

ni elkerülhetetlen inségek elevenítettéssel nállunk; más régi dolgokban kell ennek fundamentumát keresnünk; Jakobinus lélek ez, 's ennek elnyomásán éppen oly hathatósan és sietséggel iparkodnunk kell, mint 1793-ban cselekedtünk.“ — Lord Grey: „En a' Parlamentumnak mérsékelt és okos reformáltatását első és egyedül való módnak tartom arra, hogy a' köztünk uralkodni kezdett békételenkedés' okainak kütfejéhez juthassunk 's rajtuk segíthessünk.“ — Lord Liverpool: — „A' mi manufaktúrás kerületeinknek inségeik tulajdonképpen a' mi jó állapotunkból veszik származásokat, azért, hogy mincutánna kereskedésünket és industriánkat a' legfelsőbb grádirra vittük volna, akkor az (háborus) idők hirtelen megváltoztak, 's azolta nem adhatunk-el oly sok holmit, mint addig. De ezt a' bajt nem tsák mi érezzük. Még nállunknál is jobban érzik ezt az Északi Amerikaiak, pedig az ő Egygyesült Státusai egészen azon princípiumok szerint kormányoztatnak, mint a' mi Reformálóink szeretnék, hogy Anglia kormányoztatnék; ott nincsen Király; ott a' papókat nem fizeti a' Státus; ott nincsen tized (dézma, decima); ott a' nemzeti képviselő' talpköve az egyenlőség. De kissébbek-é, kevesebbek-é még is most az ő bajlodásaik, inségeik, mint a' miéink? Az is megjegyzést érdemel, hogy az utolsó 60 esztendőök alatt lakosaink' száma nagyobbra nevededett, mint az előtt 6 századok.

alatt; pedig éppen ezen idő alatt történt, hogy makhináinknak megszaporodása 's tökéletesebbülése miatt a' kézi munka megkevesedett. A' mi végezetre azt illeti, hogy a' Ministerek miért nem akadályoztatták meg a' lefolyt esztendő alatt a' sok lázszító-irásoknak kijövetelét, 's miért nem üldözték keményebben azoknak kiadóit 's elterjesztőit? annak az az oka, hogy törvényeink szerint az efféle perek felettébb terhesek, és sok esetekben még érdeklenni se' engedik a' valószínű bűnösöket. Az Országlószék most éppen ezen fontos tárgyal foglalatoskodik; a' törvényeknek azon mekhanizmusa; a' melly 200 esztendő előtt jó volt, most nem használható. — A' vetekeedésnek voksolás vetvén véget, a' Lord Lansdown jóvállása vissza vettetett; pártját csak 47 - ten fogták, ellene 178 - czan voltak. — Így járt ezen jóvállás az alsó házban is, a' hol 150 pártfogóji, 's 325 ellenzőji találtattak.

* * *

Summázata azon öt Eszközöket illető vetekeéseknek, mellyeket a' Ministerek Nov. 29-dikén a' Radikálisoknak mesterkedéseik ellen a' két házak' elejébe terjesztettek: — Háromszor kell minden Jóvállásnak felolvastatni, hogy törvényé lehessen. Ezen öt Eszközöknek első felolvastatása csendesesen véghez ment. Az Ellenző-rész, csak annyiban mondott ellenek, hogy tagadta, hogy szükségesek volnának: ha pedig szükségesek, hiba, hogy a' Ministerek a' fennálló törvényeknek meg nem tartatása által a' fenyegetődző veszedelmeket ily grádicsra emelkedni megengedték. — Lord *Kastlereagh* két óráig tartott beszéddel fejtegette ki azon okokat, mellyek a' Ministereket ezen eszközöknek jóvállására indították: A' valódi szabadságot, úgy mond ő, fenn nem tarthatjuk, ha a'

vakmerő bátorságot meg nem zabolázzuk. A' kérelemkésztést 's köz jó felett való tanácskozást illető jus egészen semmivé tétetődne, ha minden ily végre tartandó gyűlés oly lármás természetű lehetne, hogy a' Magistrátusoknak 's a' politziai katonáknak mindenkor ki kellesék állani vigyázatra. Minden ilyen gyűléskor bezárni kéntelenitessenek-e kereskedőink a' magok boltjaikat? Mindenkor oda hagyhassák-e a' munkások a' fábricaikat, valamikor csak ez vagy ama' koborlónak vagy bolondnak eszibe jut, hogy közönséges gyűlést hívjon össze? A' katonai titkos gyakorlások 's az elrejtett fegyverek' tartása oly visszaélések, mellyeket a' Constitutzióknak semmi czikelyei által nem lehet menteni; az ezek ellen jóvállott eszközök azonban nem is az egész Országot, hanem csak a' fabrikák kertületeiket illetik; a' nyughatatlankodás csak ezekben uralkodik; a' szántóvető vidékek, valamint Irlandia is, teendőségben vagynak. A' nyomtatási szabadság valósággal a' mi palládiumunk; polgárainknak birni kell azzal a' szabadsággal, hogy minden közönséges állapotunkat tárgyzó kérdéseket közönséges vizsgálás alá vonhassanak: de azonban a' visszaélés itt is semmivé tonná a' szabadságot, ha az eddigvalónál keményebb büntetésekkel nem büntetődne. Ezután is meg lesz az, a' mi a' nyomtatási szabadságot fenn tartja, úgy mint a' Censurától való szabadság, és az Esküdtek által való megítéltetés. Végezetre nagyon szükséges, hogy a' törvénynek záloga legyen, azért, hogy végrehajtatása elől ne vonhassa-el magát a' bűnös; eddig a' formálítások és mesterkedések módokat szolgáltatattak a' bűnösnek arra, hogy perének sullyát másfél esztendeig is elhalogtathassa 's végre egészen el is kerülhesse: pedig az olyan igasságtétel, melly nem elég frissen folytattatik, igas-

ságtalansággá leszen a' társaság' több tagjaira nézve."

A' felső házban December 2-dikán kezdődtek-el az ezen Eszközöknek elővételét illető jóvállásoknak második felolvasatása felett folyt vetekedések. Midőn Lord Sidmouth ez úttal különösen a' fegyverben való titkos gyakorlásoknak megtiltatását 's az elrejtett fegyvereknek a' lakosok' házaiknál való megkerestethetését, egy szóval a' házaknál való vizsgálódhatást jóvállotta volna, egyebek közt ezen nevezetes megjegyzést is hozzá tette szavaihoz: —

„Hozzá, úgy mond, kevés napok alatt újabb tudósítások érkeztek affelől, hogy nagyon fontos indító okok legyenek arra, hogy ezen eszközzel való élhetésnek meghatározásával sietni keljen. Azt bizonyítják tudni illik ezen újabb tudósítások, hogy a' katonai tilalmas gyakorlásokat némelly kerületekben még az eddigvalónál is sokkal tüzesebben kezdik folytatni, mint eddig, és hogy a' lázszasztók minden iparkodásaikat arra fordították, hogy mennél több fegyverre tehessenek szert."

Több Lordok is beszélltek ekképpen. Minnyájok azt erőssítették, hogy hozzájok oly tudósítások érkeztek, mellyekből a' látszik, hogy némelly Északi Grófságokban már fegyveres felzundulásra való készülétek tétettetnek — Herczeg Sussex kinyilatkoztatta, hogy ámbár ő nagyobbadon mindenkor az Ellenkező-rész mellett a' Ministerek ellen szokott voksolni, most csakugyan pártját fogja ezeknek, a' jóvállott eszközökre nézve, éppen azt az egygyet kérvén-ki magának a' Ministeri résztől, hogy ez szünyékmeg azzal vádolni az Ellenkező-részen lévőket, hogy ők a' Radikálisoknak barátjaik volnának; mert nem lehet mindent, ki a' Ministereknék jóvállásaikat

olykorolykor ellenzi, a' Státus' ellenségeinek tartani: — Ezen ülésben minden megoszlás nélkül helybe hagyták a' felső ház' tagjai a' Ministerek által jóvállatott eszközöknek elővételét. —

Az alsó ház Dec. 3-dikán reggeli 4 óra felé végezte-el ülését. Addig mindtsak a' lázszasztó gyűléseket illető Jóvállás felett folytatta vetekedéseit. A' vetekedések' resultatuma itt is a' Ministereknék kedvezett. Az ő Jóvállásoknak 551 votumok fogták pártját 128 ellen.

Egy Londoni tudósító azért panaszkodik, hogy a' Ministerium igen nagyon siet a' Parlamentum házaiban a' jóvállott eszközöknek meghatározatásával, éppen, mint ha egy napi időhaladástól függene a' Státusnak felfordulása, holott a' most kérdésben forgó tárgyak oly fontosok, a' milyeneknél fontosabbak sok esztendőktől fogva nem fordultak elé a' Parlamentumban. A' Ministeri rész szüntelen csak a' veszedelemnek közel-létét emlegeti: az Ellenkező-rész ellenben nem akarja a' veszedelmeknek sem ily nagyságát sem ily közel-létét látni, 's minden módon tsendesíteni iparkodik a' megrémült indulatokat: de hijába iparkodik, mert mind két háznak nagyobb része hiszi, hogy a' Radikálisok oda akarják a' dolgot vinni; hogy minden nagyon felosztattassék, 's a' nemzeti adóság semmivé tétettessék, mellyet a' Parlamentum' tagjai az elejikkbe terjesztett irásokból már jól által látván, nem tsuda, hogy ezen veszedelmek ellen jóvállató minden eszközöket ily nagy sietséggel meg erőssítenek, tsak hogy ekképpen vagyonaikat bátorságossá tétetve lenni tudhassák. Ezen természeti érzékenység nem is érdemel gyaláztatást; senki se' nézi jó szívvel a' maga' vagyont felprédáltatni — csak a' meg ne essék valamiképpen, hogy a' Ministerek önn' hatalmok' neveltetése végett ne nagyítsák a' dolgo-

kat, mert tagadhatatlan az, hogy a' jóvállott eszközök az Anglus nemzetnek legbecsesebb jussait fogják megfélejesíteni. Valyon nem jó lenne - é egy ily gyűlésnek, a' milyen ez a' Parlamentum, ily nagy tárgyak felett való tanátskozásban egy-kevésbé megállapodni; mert ha nem telyes nemzeti elgyengülést is, de legalább nagy gondolatlanságot jelent egy nemzetnek jussait, mellyet ősei szereztek, egyenként eltörteni, 's több effélék. — Sokáig így folytatván okoskodásait ezen író, végre ily hasonlatossággal világosítja az Anglusok' mostani állapotját: Ha, úgy mond, egy szép virágos fáról a' virágokat egygyenként, 's azután a' zöld élőágokat leszedegetitek, nem soká kopszon és elszáradva fog elöttetek állani a' kihalt csutka."

Más tudósító annak megmutatására, hogy nem ok nélkül sietnek a' Ministerek a' jóvállott eszközöknek megerősítettésével, némelly megjegyzéseket hord-fel, mellyeket a' felső házban némelly Lordok arról tettek, hogy némelly Grófságokban mennyire mentek már a' Radikálisok a' fenyegetődzéssel. Lord Strathmore, a' Durhami Grófság' Lord-Lieutenantja azt mondotta, hogy keveset mond, ha azt mondja, hogy a' Tyne és Wear vizek' partjain több mint 15 ezer Szénégetők volnának a' rebellálásra öszszegyülekezve, a' kiktől ha a' fegyvert el nem veszik 's elejkhbe gátat nem tesznek, felő, hogy közönséges támadás ne legyen a' következése. — Lord Northumberland, a' hasonló nevű Grófság' Lord-Lieutenantja pedig azt erősítette, hogy a' Tyne és Wear vizek között, magoknak ezen nyughatatlanoknak nyilatkoztatásaik szerint, mellyekről a' Lord Ur most újabban vette a' tudósításokat, száz ezerre is telik azon fegyvereknek a' száma, kik a' felkelés-

re készen állanak. — Végezetre azt is mondotta Lord Strathmore a' felső háznak Decemb. 2-dikán tartatott ülésében, hogy ő azon reggel vett tudósítást abból a' kerületből, melyben lakása van; 's néki azt írják, hogy onnét a' nyughatatlanok miatt már két tisztviselői személyekuck el kellett távozni, a' kik házai-
kat 's vagyonaikat, oda hagyván familiá-
jikkal egygyütt Neukastelbe vettek futás-
sokat — „és én, mihelyest ma ezen tudósítást vettem (így végzi szavait a' nevezett Lord) azonnal minden lépéseket megtettem, hogy engedelmet nyervén, lakhelyemre, a' melly veszedelemmel fenyegettetik, sietve elútozhassak — hogy, a' veszedelem magam' helyyemen találjanak."

„Ily emberekre van, így kiált-fel a' Ministeri Kurir, szüksége Angliának! ilyen emberek fogják őtet megtartani! oly emberek mondom, a' kik mikor szólnak tselkesznek is; és a' kik a' veszedelem' idején nem azon iparkodnak, hogy az Országlószékeknek és népnek erejét benává tegyék."

Lord Kastlereagh is arról tudósította ugyan ekkor az alsó házat, a' miről Lord Strathmore és Northumberland a' felsőt, hogy tudniillik az Ország' Északi Grófságaiban fegyveres népgyűlések tartatnak. — Dec. 5-dikán tovább való vetekedés nélkül meghatározta a' felső ház, hogy Angliának hét, és Skotziának két megnevezett Grófságaikban, a' Magistratusok a' rozsz czállal elrejtett fegyverek után vizsgálódásokat tétethessenek, 's a' népnek magát titkon fegyverben gyakorolni szabad ne legyen.

Frantzia Ország.

A' Frantzia Követek kamarája még Decemb. 8-dikán is semmi törvényhozási

runkához nem fogott volt; mind csak a' maga organizálásával bajlódott, 's már csak ebben is nagyon kimutatták egymás ellen való tüzeskedéseket a' két fő részek, tudniillik a' Jobb és Bal-oldal. Sok vetekedés után Elölülőnek választott Ravéz, a' Jobb oldalról. Vice-Elölülőknek: *Laine, Courvoisier, Bellart, és Villele.* — Már egyszer említettük, hogy melly sok vetekedésnek volt tárgya ezen kamarában Abbè Gregoire, az Isere departament' 4-dik képviselője. A' Ministeri rész és a' Jobb-oldal mindent elkövették, hogy őtet a' Követek között kizárhassák, a' Liberálisok pedig, hogy magok közt megtarthassák. Példásan kikeltek valamint ezek mellette, úgy amazok ellene. Az ellenkezők őtet két tekintetből támogták-meg; *először*, hogy az Isere-departament, által-hágtá a' törvényt, mikor őtet a' maga képviselőjévé választotta. T. i: Néki 4 képviselőt kellett választani. A' törvény azt tartja, hogy, ha kettő a' négyek között idegen departamentombéli lakos, a' más kettőnek helybélinek kell lenni. Az Isere-departament ezeket választotta vala: Savoye Rollint, Nantesi Francoist; Sappeyt, és Gregoirét (czt 4-diknek); már pedig a' négyek között csak az első az Isere-departamentombéli lakos; a' három utolsók nem odavalók, egygyiknek tehát, még pedig az utolsónak, ki kellett maradni. Ez Abbè Gregoire. Ezen tekintetet elégségesnek tartották a' Középpont és a' Bal-oldal arra, hogy Gregoire-a' Követek között kimaradjon, 's már csak a' volt hátra, hogy voksolás alá bocsáttassék a' kérdés: hanem a' Jobb-oldal lármázni kezdett, azt mondván, hogy van még egy más nagyon nevezetes tekintet, a' melyre nézve Gregoire soha a' képviselők' seregébe be nem bocsáttathatik. Ez erköltsi tekintet. A' méltatlanság.

Azt kívánták a' Royálisták, hogy a' kérdést úgy kell feltenni: Hogy kizorítódjék-e Gregoire a' követek közül ezen két tekintetéből, *először*, hogy az ő választatása nem törvényes, *másodszor*, hogy méltatlan a' képviselőségre? —

Ezen tárgy oly nagy lármára adott Dec. 6-dikán a' Követek' kamarájának alkalmatosságot, a' milyenre a' Királynak visszaállittatásától fogva még csak egyszer emlékeznek. A' mennyi Orátor a' kamarának jobb és bal-oldalán 's Centrumán jelen volt, a' mind egyszersmind akart beszélni. *Laine* az Orálószékhöz felszaladván beszédet akart tartani: de letorkolták, vagy reá se' néztek. Az Elölülő felkiáltott: *Uraim! Kérem az Urakat, viseljék magokat csendesen; tartsák-meg azt a' méltóságot, mellyel ezen kamara' tanátskozásainak Frantzia Ország és Europa' szemei előtt birni kell.* — Erre se' ügyelt senki; a' Jobb-oldal így kiáltozott *Lainéhez*: *beszéljen az Ur! beszéljen!* — A' Bal-oldal ellenkezőt kiáltozott. Az Elölülő *beszélni* kezdett: *Uraim! az Isere-departament' választása a' 4-dik Követre nézve nem állhat-meg két okokra nézve; egygyikért, hogy nem törvényes, másikért, hogy maga a' választott személy (Gregoire) méltatlan.* — Erre a' Bal-oldal ismét kiáltozni kezdett, hogy nem igaz; és a' Biztosság is csak az első okra nézve kívánnyá Gregoárt kizorítottatni. — A' Jobb-oldalról azt kiáltották, hogy akár mit kíván a' Biztosság, még is vitatás alá kell a' dolgot bocsátani. *Laine* Ur! *beszéljen az Ur!* az Elölülő Ur pedig tegye-fel a' kalapját, és csengessen! hogy halgasson-el minden. — Az Elölülő engedelmeskedett; feltette egy kisség a' kalapját, de ismét hirtelen lekapta, csengetett is egy kicsit, de senki se' ügyelt reá; a' láрма éppen úgy folyt, mint addig. —

Ennek a' lárjának vége nem lett addig, míg az Elölülő az ülést félbe nem szakasztotta és a' kamara' tagjait nyugodni egy óráig a' Biztossági Cancellariákba nem küldötte. — Ezen orának eltelése után ismét öszszegyülekezvén a' Kövevetek a' szalába, Lainé ismét első volt az Orálószéken, a' midőn már meg se akadályoztathatták a' Liberálisok, bár mi nagyon iparkodtak rajta, hogy beszédét el ne olvashassa, melly a' Centrumtól és Jobb odaltól nagy érzékenységgel, a' Bal-oldaltól pedig nagy felindulással halgattatott. — (A' többi következik.)

Északi Amérika.

Az Egyesült Státusoknak azon meszszenező plónumjokról, mellyet ők Nyugat-északra végrehajtani iparkodnak, röviden néhányszor emlekeztek az ujságlevelek. Most ismét közlenek egy tudósítást, melly minden előbbieneknél környülállásosabban és valódibban előadja ezen fontos tárgyat: — „Az 1819-dik esztendőnek 30-dik napja (így szoll a' tudósító,) nevezetes időszakasz kezdetének fog az Fgygyesült Státusok' jövendőbelü történelírásaikban tartatni. Ezen napon indult-útnak észak felé egy idevaló Stutzos Batalion, melyre egyenesen a' van bizva, hogy az Észak-nyugoti vidékeken, oly meszsze mint csak lehet, magának megtelédpedésre való helyet választván, azon iparkodjék: először, hogy az Anglusoknak eddig Kanadából folytatott határnélkülvaló bórkereskedéseket, mérseklett batárok közzé szorítsa, másodsztot, hogy azon nyereséget, mellyet az Anglusok ezen kereskedés által magoknak, az Indusoknak a' Csandestengerig terjedő véghetetlen vidékeikről hajtottak, esztendőnként legalább egy millió tallérról alább szállítsa, ezen uyereséget az

Amérikaik' részére hajtja, 's hogy eszszzerént harmadszor még azon befolyásnak útjait is, mellyek az Anglusok előtt, innét, ezen Indus nemzetektől az Egygyesült Státusokhoz nyilva lehettek, kettévágja, Az expeditziónak vezérlése *Talbot* nevü Oberstlieutenántra bizattatott. A' vezérlése alatt lévő Batalion' 500 köz Stutzosokból, három Kapitányokból és öt Hadnagyokból áll; a' Kapitányok' névei, *Martin, Magu, és Riley*; a' Hadnagyoké, *Shade, Clarke, Ravenaugh, Fields, és Smith*. Ezen egész veghetetlen útat vizen teszik; a' hajón, mellyen mennek, mindent visznek a' mi szükséges, de utánnok is fognak vinnak: és így semmi fogyatkozást nem szenvedhetnek, minthogy ha az utánnok evadó szállítványok vagy egyszer telém elkésnének, vagy elmaradnának, akkor ohoz fognak nyulni, a' mit magokkal a' hajón vittek. Utjokat egész addig a' pontig a' Missouri vizén teszik, hol a' Sargakő-viz (Yellow Stone River) abba belé szakad. Ezen pontra kiszállván, itt egy erősséget építenek, 's abba az említett Batalion beszállván, örzőszolgálatot tesz benne. Hanem, minthogy ezen útat a' vizen felfelé kell tenni, 's arra, hogy ezen helyig érkezni lehessen, 6 hónapok kívántatnak, az idén pedig ezeken a' vidékeken, azután, hogy az expeditzió utnak indult legtöbbet csak két hónapot útozhatott, tehát oly rendelés adatott clejébe, hogy két hónapmulva állapotdjék meg, a' viz mellé szálljon-ki, ott déskákbold építsen kajbákat, 's a' telet így töltvén-el, tavasszal oly jókor induljon tovább, hogy a' jövő nyáron a' kirendelt helyre megérkezhessék, 's ott még télig lakásra való dészkáepületek készíthessen. Minden féle vetemény és gabona magokat 's elütetoi való gyökereket, mint, murkot, répát visznek magokkal,

olyant tudni illik, a' mi azon vidékeken megérik. Ezen tanya 20 Német mérföldekkel esik Quebeknél feljebb Északfele. Woshingtontól Napnyugotra pedig valami 400 Német mérföldekre.

Spanyol Ország.

A' sárgahideg annyira elcsendesedett Kadilsban, hogy Nov. 18-dikán 1205 betegek közül nem haltak meg többen 19-nél; a' betegekről pedig azt tartották, hogy csak valami felerészint feküdtek a' sárgahidegben.

Annál nagyobbak voltak az Amérikáni elpártolt tartományok ellen való készülétek. General Calderon, az Expedizio' Fő vezére, ily buzdító Hirdetést intézett a' vezérlése alá tartozó katonákhoz: —

„Amérika nem soká a' ti vitéz tetteitek théatromává lesz, a' hol módok fog lenni arra, hogy azt a' vitézséget, mely a' Spanyolsergeknek mindenkorra ragyogó büszköztető ezimere volt, valamint szintén a' Király és haza eránt való hűségüket is, kimutathassátok, 's a' többi.“ — Azt mondják, hogy 25,000 emberrel fog ezen expedizio állani.

Elegyes Dolgok.

Szent Ilona szigetéről Oktober 3-dikán indultak a' legújabb tudósítások. Az Olasz Orvos Doktor és Pap, kik a' Bonaparte' számára küldettettek, megérkeztek oda. Egyéb Ujság nem volt.

Bolivárnak nagyon kedvez Uj-Granadában a' szerentse. Az odavaló váro-

sok nagyobbadon hozzá pártoltak, 5000 Royalista katonákkal egygyütt. Ő most egyenesen Karthagenának vette útját, a' hol Morillo a' Spanyol Fő vezér tanyázik, 's már tsak 20 órányira van onnét.

Londonban Dec. 3-dikán nagy vendégséget adtak az odavaló' Radikálisok a' Cobbet tiszteletére. Hunt volt az Elölülő, és csupa vizet ittak, hogy a' kintstár' jövedelmit annyival is félege-sittsék.

H í r a d á s.

Léva mezővárosa N. Bars varmegyében az Esterházy Herczegség ezen nevű Uradalmától az azon mezővárosban lévő nagy vendégfogadót a' hozzátartozó korésmával egygyütt árendába vétén, ezennel minden katonai és nemes rendű útasoknak hírül adja, hogy nemtsak hogy ez ezen fogadóházban régtől fogva uralkodó rendtelenségek már egészen elhárítottak, hanem a' mi a' ételt és italt illeti is, ezen tekintetben, sőt minden egyéb tekintetben is jó szolgálatot találnak a' vendégek illendő árron. — Az utóbbi farsángtól tolfogva közönséges bállok is adattattak ugyan ezen vendégfogadóban, 's ezen tekintetben is mindenféle legjobb készülétek megtétettek 's a' Fogados ennekutánna semmit el nem fog mulatni, hogy egyéb jó készüllteken kívül világosítás és derék muzsikások által is, valamint félen által, úgy a' nyárrakra ferdés vegett itt által útozó 's ide megszálló Uraságoknak az itt mulatást mennél kedvesebbé tehesse.

Száz forint Conventiób pénzért adtak Váltó czédulában: —
Dec. 17-dikén 248 $\frac{1}{2}$ — 18-dikán 249 $\frac{1}{2}$ — 20-dikán 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' M. Kurinnak egy érdemes Uri esmerősse, Magyar Országón egy kis útat tévén ily theátrumi betses tudósítást közölt véle: —“

„Sept. 20-dikán Szombáthelyen lévén, ily nevű játékot láttam az ott mulatozó nemzeti szín játszó Társaság által Kilényi Dávid Ur igazgatása alatt elő adatni: A' Templariusok, nagy szomorú játék öt felvonásban. Játszó személyek: Szép Filep Frantzia Király, Szent Péteri Uz. Blanka a' leánya, Deriné ifjú Aszszony. Nogareth Wilhelm első Minister, Farkas Ur. Mathilde a' leánya, Etsedi Josefa. Nostodei a' Gárdá Obers-tere, Nagy Ur. Walter a' Blánka nevé-lője, Bartza Ur. Molei Jakab a' Templariusok nagy mestere, Vásárhelyi Ur. Au-vergne Guido, Udvar mester, Láng Ur. Páriasi János Robert, ifjú Templarius, György Ur. Egy lélek, ifjú Lang Ur. Bírák: — Ujvári, Zolnai, Sikoja, Lázár, 's Takáts Urak. — több Templariusok. —

A' magyar színjátékról életemben mindig kevés ditséretre méltó dolgot hallván, ezen állítás mellett, hogy a' magyar se alakosnak, se vendégfogadónak, se hohérnak nem való“ ehez képest nem kevés előítélettel jelentem meg a' játékszinben, hol is a' nézők sokaságán már előre is tsudálkoznom kellett, azonban tsak ugyan egészen mást találtam láttam és éreztem mikor az alakosokat játszani látván ékes szollásokat 's kedvös hangú szavokat halhattam, mert valójában olly ditséretesen viselték magokat, hogy méltán megérdemlik, hogy még Bétsben is említést tegyek rólok; kiváltképpen pedig kijelelte magát a' játékban Vásárhelyi Ur a' Templariusok nagy mestere, ki olly tüzzel 's eleven méltó-

sággal tudta a' maga játékját elő adni, hogy minden egész megelegetéssel jelenté viszonzott tapsolása által kellemetes gyönyörködtetését; szint olly tüzzel 's ügyességgel játszott Etsedi Josefa is, és a' sziveket bájolva lágyító Deriné ifjú Aszszony. Szent Péteri a' Királyok dolyfős kevélységet, és szokott de már későn történő magokba térését szép elevevességgel 's példásan adta elő. Farkas a' hamis lest ejtő Ministerek ravaszságait Etsedi Josefával együtt olly elevenen adták elő, hogy tsak nem zugolódás történt ez eránt, az igen érzékeny készületű nézők között. A' többi játszó személyekről halgatok, sajnálván, hogy szokról is úgy nem irhatok, mint a' felsőbbekről. De ne csüggedjünk-el; az idő és gyakorlás, egygyütt, jó tanító mesterek.

* * *

A' Budai Ujságban olvassuk, hogy a' Carolina nevű Mustra-gőzhajó, mellyel a' Dúnán való le 's fel ovezésre Bernhard Antal Ur Felsőleges privilegiumot nyert, tavaly telet Tolnánál töltvén, onnét azután Esseghez vitetett, a' hol többféle próbatételeinek közép pontja leszen. A' Dráva vizéről a' Dúnán Nov. 1-ső napján felindulván, olly nagyságú hajót vontatott maga után, melynek terhe, a' hajót magát és a' reá rakatott épületre való fát egygyütt vévén, törvényes becsű szerént 1881 mázsára tétethetik, 's ezzel legkissebb szerentsétlenség nélkül Nov. 5-dikén Mohács hoz megérkezett, itt a' fa-holmit lerakta, 's a' helyett köszönet 's egyebet rakván-fel, onnét ismét útnak indult, 's minekutánna a' késő idő miatt itt-ott némelly akadályokat szenvedett volna, végezetre December' 5-dikén Pestre szerentsésen felérkezett.